

VILJANDI VALLAVALITSUSE SELGITUSED, PÕHJENDUSED JA ETTEPANEKUD
SEoses Viljandi Vallavolikogu 25.02.2021 otsusele nr 1-3/330 „Karula-Piiri
detailplaneeringu algatamine“ ESITATUD VAIETEGA

Viljandi Vallavalitsus arutas oma 07.04.2021 istungil Viljandi Vallavolikogu 25.02.2021 otsusele nr 1-3/330 „Karula-Piiri detailplaneeringu algatamine“ esitatud vaiete küsimust ja otsustas esitada omapoolselt selgitused ja ettepanekud vallavolikogule

1. SELGITUSED JA PÕHJENDUSED DETAILPLANEERINGU MENETLEMISE OSAS

1.1.DETAILPLANEERINGU KOOSTAMISE ALGATAMINE

Viljandi Vallavolikogu 25.02.2021 otsusega nr 1-3/330 „Karula-Piiri detailplaneeringu algatamine“ algatati Karula külas Karula-Piiri katastriüksuse detailplaneering, mille eesmärgiks on planeeritava maa-ala maakasutuse juht otstarbe muutmine tootmismaaks ja toiduainete tööstuse kompleksile ehitusõiguse määramine. Osaühing Mulgi Lihakarn soovib laiendada lauda hoone (ehitisregistri kood 112006424, kasutamise otstarbe kood 12744 – elamu, kooli vms abihoone) toiduainetetööstuse hooneks (kasutamise otstarbe kood 12514 – toiduainetetööstuse hoone), seadustada hoone kasutamine tapamajana, ehitada juurde loomsete jäätmete põletamise osa ja rajada tootmiskompleksi jaoks vajalikud kanalisatsioonipaigaldised.

Viljandi Vallavalitsusele on laekunud 5 vaiet, milles soovitakse eeltoodud volikogu otsus kehtetuks tunnistada.

1.2.DETAILPLANEERINGU KOOSTAMISE ALGATAMISE PÄDEVUS

Planeerimisseaduse § 142 lg 2 sätestab, et üldplaneeringu **põhilahenduse muutmise ettepanekut sisaldava detailplaneeringu koostamisele kohaldatakse üldplaneeringu koostamisele ettenähtud menetlust**. Koostööle ja kaasamisele kohaldatakse detailplaneeringu koostamisele ettenähtud nõudeid.

Planeerimisseaduse § 77 lg 1 kohaselt algatab üldplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise kohaliku omavalitsuse **volikogu otsusega**.

Õiguskantsleri seisukoht

1.3.DETAILPLANEERINGU KOOSTAMISE ALGATAMIST ON ÕIGUSTATUD TAOTLEMA

Kehtiva regulatsiooni kohaselt võib iga isik teha planeeringu koostamise algatamise ettepaneku. Seega on ükskõik, millise liigi planeeringu koostamise algatamise ettepaneku esitamine n-ö igapäevase õigus. Seejuures ei näe PlanS ette mingit regulatsiooni algatamise taotluse põhjendamiseks. Planeeringu koostamise algatamise ettepaneku tegemine ei eelda isiku puutumust maa-alaga, millele taotleja planeeringu tegemist soovib ([planeerimisseaduse seletuskiri lk 142](#)).

1.4.DETAILPLANEERIMISALASE TEGEVUSE KORRALDAJA

PlanS § 4 lg 1 sätestab, et planeerimisalase tegevuse korraldaja on vastavalt pädevusele Rahandusministeerium, muu valitsusasutus või kohaliku omavalitsuse üksus.

Plans § 4 lg 2 järgi on planeerimisalase tegevuse korraldaja ülesanneteks muu hulgas:

- 2) planeeringu koostamise korraldamine;
- 3) planeeringu koostamine või planeeringu koostamise tellimine;
- 4) planeeringu koostamise käigus vajalike menetlustoimingute tegemine;
- 5) planeeringu elluviimisega kaasnevate asjakohaste majanduslike, kultuuriliste, sotsiaalsete ja looduskeskkonnale avalduvate mõjude hindamine, sealhulgas keskkonnamõju strateegilise hindamise korraldamine;

1.5.DETAILPLANEERINGU KOOSTAMISE TELLIJAJ

PlanS § 4 lg 2¹ annab planeeringu koostamise korraldajale õiguse ehitusprojekti koostamise aluseks oleva planeeringu tellimise ja käesoleva paragrahvi lõike 2 punktis 5 nimetatud mõjude hindamise kulude kandmiseks sõlmida lepingu planeeringu koostamisest huvitatud isikuga.

PlanS § 4 reguleeritud rahastamise lepinguga tellib kohalik omavalitsus või riigiasutus ise planeeringu – tuginedes riigihangete seadusele viib läbi riigihanke, väiksemamahulisema teenuse puhul tagab muul seaduse kohasel viisil võrdse konkurentsi pakkujate vahel, ning sõlmib lepingu planeerijaga, nt mõne konsultatsiooniettevõttega – aga seda rahastab planeeringu koostamisest huvitatud isik ehk arendaja ([allikas](#)).

Viljandi Vallavalitsus sõlmis kolmepoolse lepingu 03.02.2021, detailplaneeringu koostamise Tellija on Viljandi Vallavalitsus, planeerija on Sulev Ilves ja finantseerija on OÜ Mulgi Lihakarn.

1.6.DETAILPLANEERINGU ALGATAMISEST KEELDUMINE

Planeerimisseadus § 128 lg 2 kohaselt ei algatata detailplaneeringut eelkõige juhul, kui:

- 1) algatamine on ilmselgelt vastuolus üldplaneeringuga;

Selgitus: PlanS § 128 lg 3 sätestatud ei kohaldata käesoleva seaduse §-s 142 sätestatud üldplaneeringut muutva detailplaneeringu puhul.

- 2) on ilmne, et algatatava planeeringu elluviimine tulevikus ei ole võimalik, eelkõige kui planeeringu koostamise korraldajal puudub võimalus detailplaneeringukohaste avalikuks kasutamiseks ette nähtud tee ja sellega seonduvate rajatiste, haljastuse, välisvalgustuse või avalikes huvides olevate tehnorajatiste ehitamise kohustuse täitmiseks vajalike kulude kandmiseks ning detailplaneeringust huvitatud isik keeldub selliseid kulusid kandmast;

Selgitus: käesolev detailplaneeringuga ei teki planeeringu korraldajale finantsilisi kohustusi (ei pea ehitama tehnorajatisi jms).

- 3) selleks on muu ülekaalukal avalikul huvil põhinev põhjus;

Selgitus: Ülekaalukas avalik huvi on defineerimata õigusmõiste. Avalik huvi tuleb kindlaks teha igakordselt konkreetse juhu asjaolude põhjal. Näiteks võib ülekaalukaks avalikuks huviks olla riigikaitseelised vajadused (õhuseireradarite töövõime tagamiseks) tuulikupargi võimalikus asukohas või ka rahvusvahelise linnuala olemasolu autoringraja ehitamise asukohas. Ülekaalukaks avalikuks huviks on ühiskonna kui terviku huvi, mis põhjendab otsustuses eelistusi,

millega tagatakse üldised hüved või välditakse nendele tekkida võivat kahju ([allikas](#)). Loomulikult võib kohus igal üksikjuhtumil defineerida mõne teise olukorra ülekaalukaks avalikuks huviks.

4) planeeringu elluviimisega kaasneks ebaproportsionaalne kolmanda isiku õiguste riive;
Selgitus: taotluse esitamise hetkel ei olnud võimalik planeeringu korraldajal tuvastada, et planeeringu algatamisega kaasneks ebaproportsionaalne kolmandate isikute õiguste riive. Naaberkinnistute omanike vastuseis ning väited, et halvendab nende elutingimusi selgus pärast isikute kaasamist ning pärast otsuse teatavakstegemist.

Detailplaneeringu algatamise otsus on haldusorganisistene töökorralduslik otsus, mis otseselt ei mõjuta isikute õigusi või kohustusi. Riigikohtu 18.02.2002 (nr 3-3-1-8-02) ning 13.10.2005 (nr 3-3-1-44-05) otsustes on leitud, et planeeringu algatamine on menetlustoiming, mille tegemine on kohaliku omavalitsuse üksuse õigus. Seega kujutab planeeringu algatamise otsus endast menetlustoimingut planeeringu kehtestamise otsuse andmise menetluses. Menetlustoimingut saab vaidlustada siis, kui juba menetluse käigus on võimalik järeldada, et sellise menetluse tulemusena antav lõplik haldusakt ei saa olla sisuliselt õiguspärane.

Seega kui detailplaneeringu lahendus ei ole teada, siis pole võimalik ka järeldada, et menetluse tulemusena antav lõplik haldusakt ei saa olla sisuliselt õiguspärane ning selle elluviimisega kaasneks ebaproportsionaalne kolmandate isikute õiguste riive.

5) käesoleva seaduse § 125 lõikes 5 sätestatud juhul või

Selgitus: PlanS § 125 lg 5 kohaselt võib kohaliku omavalitsuse üksus lubada detailplaneeringu koostamise kohustuse korral detailplaneeringut koostamata püstitada või laiendada projekteerimistingimuste alusel olemasoleva hoonestuse vahele jäävale kinnisasjale ühe hoone ja seda teenindavad rajatised, kui:

1) ehitis sobitub mahuliselt ja otstarbelt piirkonna väljakujunenud keskkonda, arvestades sealhulgas piirkonna hoonestuslaadi;

2) üldplaneeringus on määratud vastava ala üldised kasutus- ja ehitistingimused, sealhulgas projekteerimistingimuste andmise aluseks olevad tingimused, ning ehitise püstitamine või laiendamine ei ole vastuolus ka üldplaneeringus määratud muude tingimustega.

6) planeeringu koostamise korraldaja eelarves puuduvad vahendid planeeringu koostamise, koostamise tellimise ja mõjude hindamisega kaasnevate kulude kandmiseks ja planeeringu koostamisest huvitatud isik selliseid kulusid ei kannab.

Selgitus: antud juhul kannab kulud huvitatud isik.

1.7.DETAILPLANEERINGU ALGATAMINE

Riigikohtu 19.04.2007 kohtuotsuse nr [3-3-1-12-07](#) p-s 13 sedastatakse, et linna või valla arengu põhisuundade ja tingimuste määramine on omavalitsusüksuse otsustuspädevuses ning nõuetekohase menetluse läbiviimisel on omavalitsusüksus õigustatud varem tehtud otsuseid muutma. Nagu ülalpool märgitud, võib üldplaneeringu muutmise toimuda nii uue üldplaneeringu kehtestamisega kui vajadusel ka detailplaneeringus sisalduva muudatusettepanekuga. Seejuures on oluline, et kohalik omavalitsus täidaks piisava tõhususega PlanS-st tulenevaid kohustusi avalikkuse kaasamisel, erinevate seisukohtade arvesse võtmise võimalikkuse kaalumisel ja erinevate huvide vahel tasakaalustatud lahenduse leidmisel ning teeks temast oleneva, et lahendada isikutevahelisi erimeelsusi (vt ka Riigikohtu halduskolleegiumi 6. novembri 2002. a otsus haldusajal nr 3-3-1-62-02 p 16).

Üldplaneeringut muutva detailplaneeringu menetlemisel tuleb järgida kõiki üldplaneeringu menetlusetappe: kõigepealt tuleb koostada lähteseisukohad ja nende kohta küsida ettepanekuid, seejärel koostada planeeringu eskiislahendus. PlanS § 82 sätestab nõuded üldplaneeringu eelnõu ehk eskiislahenduse (ja vajadusel KSH aruande eelnõu) avalikule väljapanekule, seega tuleb ka üldplaneeringut muutva detailplaneeringu puhul korraldada eskiislahenduse (ja vajadusel KSH aruande eelnõu) avalik väljapanek vähemalt 30 päeva, mille jooksul on igal isikul õigus avaldada detailplaneeringu (ja vajadusel KSH aruande eelnõu) kohta arvamust. Detailplaneeringu eskiisi (ja vajadusel KSH aruande eelnõu) avaliku väljapaneku teates tuleb avaldada planeeringuala asukoht, sealhulgas planeeringuala piir, ja suurus ning tutvustada lühidalt planeeringu sisu ja planeeringu elluviimisega eeldatavalt kaasneda võivaid olulisi mõjusid, sealhulgas märkida olulisemad kavandatavad muudatused võrreldes olemasoleva olukorraga. Eeltoodu ei eelda kõikide muudatuste üksikasjalikku käsitlemist, vaid planeeringu koostamise korraldaja hinnangul olulisemate muudatuste väljatoomist. Oluline on märkida ära üldplaneeringus tehtavate muudatuste ulatus ([allikas](#))

Viljandi Vallavolikogu 25.02.2021 otsuse nr 1-3/330 „Karula-Piiri detailplaneeringu algatamine“ p 2.7.6 on kirjas, et detailplaneering tuleb eelnõu staadiumis esitada läbivaatamiseks ja avalikustamiseks Viljandi Vallavalitsusele. Eskiislahendusest peab selguma detailplaneeringuga kavandatav ehitusõigus ning võimalike kinnistupiiriülestest mõjude ulatus, mille alusel saab täiendavalt otsustada detailplaneeringu koostamisse kaasatavate isikute vajadus ja eskiislahenduse avaliku arutelu korraldamise vajadus.

Kohus selgitab, et vastanduvate huvide põhjalik kaalumine toimub detailplaneeringu menetluse käigus ([I astme kohtulahend p 14.2.](#))

Kaalutlemisel peab kohalik omavalitsus arvestama nii avalikke huve, mis väljenduvad muu hulgas maakonna ja valla üldplaneeringutes, kui ka taotleja põhjendatud huve. Isikul puudub subjektiivne õigus nõuda tema planeeringu algatamise taotluse rahuldamist, kuid ta on õigustatud nõudma oma subjektiivsete õiguste kaitsmiseks õiguslike hüvede õiglast kaalumist haldusorgani poolt (Riigikohtu 27.01.2010 otsus nr 3-3-1-79-09, p 13).

Planeerimismenetlus koosneb erinevatest etappidest:

- planeeringu algatamine,
- planeeringu koostamine,
- planeeringu vastuvõtmine,
- planeeringu avalik väljapanek ja
- planeeringu kehtestamine.

Planeeringu algatamine on alles esimene staadium planeerimismenetlusest, milles ei muudeta ega lõpetata veel õigussuhteid ega otsustata, kas ja milline planeering kehtestatakse (riigikohtu 18.02.2002 otsus nr 3-3-1-8-02, p 8 ja 13.10.2005 otsus nr 3-3-1-44-05).

Riigikohtu halduskolleegiumi 18.02.2002 otsuse (nr 3-3-1-8-02, p 5) kohaselt on ka planeerimismenetluses menetlustoimingu või lõplikule haldusaktile eelneva haldusakti vaidlustamine erandlikult õigustatud. **Seda juhul, kui tegemist on niivõrd olulise menetlusveaga, mis juba menetluse käigus võimaldab jõuda järeldusele, et sellise menetluse tulemusena antav lõplik haldusakt ei saa olla sisuliselt õiguspärane.** Enne lõpliku haldusakti andmist saab kaebuse esitada ka juhul, kui menetlustoiming rikub kaebaja õigusi sõltumata menetluse lõpptulemusest. Seda seisukohta kordas Riigikohtu halduskolleegium 18. juuni 2003. aasta otsuses haldusasjas nr 3-3-1-53-03.

Tulenevalt eeltoodust nähtub, et otsustus planeeringu algatamise kohta ei ole käsitletav haldusaktina haldusmenetluse seaduse § 51 lg 1 tähenduses, vaid tegemist on menetlustoiminguga ning menetlustoimingut saab erandlikult vaidlustada siis, kui juba menetluse käigus on võimalik järeldada, et sellise menetluse tulemusena antav lõplik haldusakt ei saa olla sisuliselt õiguspärane.

Riigikohtu praktikas on välja toodud neli olukorda, mil menetlustoimingut saab vaidlustada. Lühidalt on nendeks:

- 1) lõplikku haldusakti mõjutav oluline menetlusviga (nt kaasamata jätmine, otsustuse teinud vale organ jms);
- 2) subjektiivsete õiguste iseseisev rikkumine, sõltumata lõplikust haldusaktist (nt viivitus);
- 3) oluline menetlusviga valdkonnas, kus menetlusõigusel on eriline rõhk (nt keskkonnaõigus);
- 4) efektiivse õiguskaitse vajadus.

Antud juhul ei ole tegemist ühegi sellise olukorraga, mis võimaldaks menetlustoimingut vaidlustada ja seega puuduvad alused vaidlustada detailplaneeringu algatamist kui menetlustoimingut.

1.8.KESKKONNA MÕJU STRATEEGILISE HINDAMISE (edaspidi KSH) EELHINNANG

Üldplaneeringu muutmisega seonduvalt selgitas Riigikohus, et kui detailplaneeringuga kavandatakse muuta kehtivat üldplaneeringut, on haldusorganil kaalutlusruum selle osas, kas KSH algatamine on vajalik või mitte (KeHJS § 33 lg 2). KSH vajalikkus otsustatakse KeHJS § 33 lg-tes 3-5 sätestatud kriteeriumite ja lg-s 6 nimetatud asutuste arvamuse põhjal ning KSH algatamise otsusele tuleb lisada asjakohane põhjendus (KeHJS § 35 lg 3). Seejuures ei ole tegemist otse seadusel põhineva ning haldusorganile kaalutlusruumi mitte jätva kohustusega KSH läbi viia ning järelikult ei ole KSH algatamata jätmine sellisel juhul ilmne menetlusviga ja **kaebus selle menetlustoimingu vaidlustamiseks ei ole lubatav**. Haldusorgani otsustust KSH vajalikkuse üle saab vaidlustada koos detailplaneeringu kehtestamise otsusega ning halduskohus saab kaebuse lahendamisel hinnata KSH hindamata jätmise õiguspärasust (RKHKm 3-3-1-48-11, p 17).

KSH eelhinnangu koostas vallavalitsuse keskkonnaspetsialist lähtuvalt Keskkonnamõju hindamise ja juhtimise seaduse (edaspidi KeHJS) § 33 lg 1 sätestatud juhtudel ja KSH algatamise vajalikkust tuleb kaaluda ja anda selle kohta eelhinnang KeHJS § 33 lg 2 sätestatud juhtudel.

Eelhindamise näol on tegemist ühe olulisema etapiga KSH menetluses, kuna põhjalik ja korrektne eelhindamine välistab põhjendamatud KSH algatamised või algatamata jätmised.

Karula-Piiri detailplaneeringu KSH eelhinnang tuleb anda järgmistel põhjustel:

- kavandatav tegevus ei ole kooskõlas kehtiva üldplaneeringuga määratud maakasutuse otstarbega (vt punkt 2.2). Alus: planeerimisseadus § 142 lg 6, mille kohaselt üldplaneeringu põhilahenduse muutmise ettepanekut sisaldava detailplaneeringu koostamisel tuleb anda eelhinnang ja kaaluda keskkonnamõju strateegilist hindamist, lähtudes KeHJS § 33 lõigetes 4 ja 5 sätestatud kriteeriumidest ning § 33 lõike 6 kohaste asjaomaste asutuste seisukohtadest.
- koostatakse detailplaneering, millega muudetakse maakasutuse juhtotstarvet. Alus: KeHJS § 33 lg 2 p 3.

KSH eelhindangus on väljatoodud muu hulgas :

Loomsete jäätmete põletamine võib tekitada olulist lõhnahäiringut. Olemasolevast dokumentatsioonist ei selgu püüdeseadmete olemasolu. Püüdeseadmete paigaldamise vajalikkust tuleb hinnata vajalike loamenetluste käigus.

OÜ Mulgi Lihakarn ei ole loomsete jäätmete põletamisest tekkivaid saasteaineid ja nende koguseid analüüsinud (vä vedelgaasi põletamine). Samuti ei ole olemasoleva info põhjal teada, kas seade on varustatud püüdeseadmetega.

Loomsete jäätmete põletamine ehk kõrvaldamine on KeHJS § 6 lg 2 p 17 mõistes tegevus, millel võib olla oluline keskkonnamõju. Samas Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu“ § 15 p 5 kohaselt tuleb anda eelhindang, kui ööpäevas kahjutustatakse või töödeldakse üle 10 t loomakorjuseid ja loomseid jäätmekäikmeid.

Vaatamata eeltoodule on oluline enne tegevuse elluviimist teha kindlaks loomsete jäätmekäikmetel tekkivate saasteainete kogused ning pidada silmas, et planeeritav tegevus võib häirida läheduses elavaid inimesi eelkõige võimalike ebameeldivate lõhnade läbi. Arvestades lähima elumaja kaugust, on saasteainete kontsentratsiooni vähendamiseks ja ülemäärase lõhnahäiringu tekkimisel oluline võtta kasutusele meetmed häiringu vähendamiseks.

Enne planeeritava seadme kasutusele võtmist on oluline teha kindlaks püüdeseadmete paigaldamise vajalikkus võimaliku õhusaaste ja lõhnahäiringu vähendamiseks.

EH andmise juhendis (https://www.envir.ee/sites/default/files/ksh_eelhindamine.pdf) on näiteks toodud nii: Eelhindamine võib jõuda järelduseni, et KSH-d pole vaja alata, kuid järgneva protsessi käigus tuleb pöörata teatud teemadele tähelepanu. Näiteks PlanS § 126 lg 1 p 12 kohaselt on üheks detailplaneeringu ülesandeks ka müra- vibratsiooni-, saasteriski- ja insolatsioonitingimusi ning muid keskkonnatingimusi tagavate nõuete seadmine. Ehk olukordades, kus eelhindamisel jõutakse näiteks järeldusele, et müra osas tuleb teha täpsemad uuringud, ei pea alati alata KSH, vaid piisab ka, kui müra hindamine nähaakse ette detailplaneeringu koostamise käigus (st müra modelleerimise koostamise kohustuse ettepanek tehakse eelhindangus ning nõue kirjutatakse sisse detailplaneeringu lähteseisukohtadesse ning uuring koostatakse planeeringu koostamise raames).

Riigikohus on oma 17.11.2011 määruses 3-3-1-64-11 sedastanud, et KSH aldamata jätmise otsus on menetlustoiming detailplaneeringu menetluses. Samuti, et kui haldusorganil on planeeringu menetlemisel hindamisruum kavandatava tegevuse eeldatava keskkonnamõju olulisuse osas, ei ole põhjendatud keskkonnamõju strateegilise hindamise aldamata jätmise kui menetlustoimingu vaidlustamise võimaldamine.

KeHJS § 35 lg 1¹ sätestab, et kui keskkonnamõju strateegilise hindamise vajadus selgub alles strateegilise planeerimisdokumendi koostamise käigus, alatakse keskkonnamõju strateegiline hindamine viivitamata.

1.9.DETAILPLANEERINGU MENETLEMINE

Detailplaneeringu erinevates etappidest on võimalik esitada planeeringu läbiviijale enda seisukohad, arvamused ja vastuväited. Praegu on detailplaneeringu koostamine alles algatatud. Detailplaneeringu lahendust teadmata on ennatlik väita, et selle elluviimisega kaasneks kellegi õiguste ebaproportsionaalne riive.

Pärast detailplaneeringu vastuvõtmist suunatakse see avalikule väljapanekule.

PlanS § 138 lõigete 4 ja 5 kohaselt kuulub detailplaneeringule heakskiidu andmise otsustamisel riigihalduse ministri pädevusse lisaks õigusaktidele vastavuse kontrollile ka avalikul väljapanekul kirjaliku arvamuse esitanud isikute, kelle arvamusi detailplaneeringu koostamisel ei arvestatud, ja detailplaneeringu koostamise korraldaja seisukohtade ärakuulamine ning arvestamata jäänud arvamuste osas oma kirjaliku seisukoha andmine.

Kohalik omavalitsus peab kooskõlas proportsionaalsuse põhimõttega võimalusel vältima planeeringulahenduse kujundamisel ka planeeringulahendusest puudutatud isikute subjektiivselt tajutavate õiguste riivamist. Kuna kohaliku omavalitsuse peamiseks eesmärgiks planeerimisel on territooriumi säästva ja tasakaalustatud ruumilise arengu kujundamine, siis on paratamatu, et alati ei pruugi olla võimalik kõikide planeeringulahendusest puudutatud isikute soovidega arvestada. Kohalikul omavalitsusel on õigus planeeringu avaliku väljapaneku ja avaliku arutelu tulemusel planeeringut parandada ja täiendada, mistõttu kujuneb iga konkreetse planeeringu lõplik lahendus välja alles vahetult enne selle kehtestamist. Seega lõplikuks otsuseks arvamuste ja ettepanekute suhtes on detailplaneeringu kehtestamise otsus, mitte vastus arvamustele ja ettepanekutele (allikas [Rahandusministeeriumi kiri](#)).

1.10. MENETLUSTOIMINGU VAIDLUSTAMINE JA VAIDED

Tulenevalt eeltoodud asjaoludest puudub isikutel õigus kõnealuse otsuse peale vaie esitada, kuna **tegemist on menetlustoiminguga** ja antud hetkel ei saa väita, et menetluse tulemusena antav lõplik haldusakt ei saa olla sisuliselt õiguspärane.

Riigikohus on oma kohtupraktika analüüsis¹ väljatoonud, et menetlustoimingu mõiste olulisus avaldub selles, et vastavalt haldusmenetluse seaduse (edaspidi HMS) § 35 lg 1 p-le 3 algab haldusorgani initsiatiivil algatatud haldusmenetlus haldusakti andmiseks või toimingu sooritamiseks menetlusosalise suhtes esimese menetlustoimingu sooritamisega. Seega märgib menetlustoimingu määratlev tegevus menetluse algust, tuues isikule kaasa menetlusosalise õigused ja kohustused. Muus osas menetlustoimingu iseseisvalt regulatiivseks ei peeta. Seda kinnitab nii õiguskirjandus kui ka kohtupraktika. HMS-i seletuskirjas seisab „Kuigi menetlustoimingute lõpp-eesmärk on haldusakti kehtestamine, ei kujuta nad üksikuna veel endast õiguslikku reguleerimist. Selliste toimingute puhul ei saa kodanik nõuda haldusakti sätete kohaldamist. Haldusakti sätteid kohaldatakse üksnes menetluse lõpp-produktile, haldusaktile endale.

Tulenevalt asjaolust, et otsuse vaidlustamine ei ole käesoleval hetkel võimalik tuleb vaided HMS § 79 lõike 1 punkti 1 kohaselt tagastada.

¹ Menetlustoiming ja selle vaidlustamine. Kohtupraktika analüüs. 2010. – Arvutivõrgus: [Microsoft Word - Menetlustoiming L. Kanger.doc \(riigikohus.ee\)](#)

Vaide tagastamisest teatatakse isikule vaide esitamisest alates seitsme päeva jooksul.

Viljandi Vallavolikogu 31.01.2018 määruse nr 12 „Viljandi Vallavolikogu töökord“ § 3 lg 2 sätestab muuhulgas, et volikogu korralised istungid toimuvad üldjuhul iga kuu viimasel kolmapäeval ja volikogu võib vajaduse korral istungi aega muuta.

Viljandi Vallavalitsus teavitas 01.04.2021 vaide esitajaid, et erakorralise punktina teavitati 31.03.2021 istungil vallavolikogu liikmeid, et on saabunud vaided kõne all oleva otsuse peale. Vallavolikogu avaldas soovi antud teemat arutada veelkord oma järgmisel istungil.

Antud juhul ületatakse HMS § 79 lg-s 3 sätestatud tähtaega 7 päeva, kuid antud rikkumine ei mõjuta ettevalmistavas menetluses (ettevalmistavas menetluses kontrollitakse, kas vaides esineb puudusi, kas esinevad vaide tagastamise asjaolud, vajadusel edastatakse vaie jms) tehtavat otsust ebasoodsalt ega piira liigselt vaide esitajate õigusi (menetlustoimingu peale ei saa ka kohtule kaebust esitada).

2. ETTEPANEKUD VALLAVOLIKOGULE

Viljandi Vallavalitsus, olles kaalunud eelpool toodud selgitusi ja põhjendusi, teeb vallavolikogule ettepaneku:

1. tagastada vaided, selgitades vaiete esitajatele, et vaides esitatud seisukohti käsitletakse edaspidises menetluses, samuti nende õigust edaspidiselt kaasa rääkida. Samuti on vaide esitajatel võimalus edaspidiselt esitada veel täiendavaid seisukohti, kui peavad seda vajalikuks.
2. Tellida täiendav ekspertarvamus Karula-Piiri detailplaneeringu KSH eelhinnangu punktide osas, mis on tõusetunud pärast detailplaneeringu algatamist ja vaietes väljatoodud. Pärast ekspertarvamuse saamist on vallavolikogul võimalus vaadata üle seisukoht KSH vajalikkuse või mittevajalikkuse osas.

Koostajad:

Vallasekretär Reet Pramann

Jurist Gerly Sankovski